

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. дн Добринка Станчева Пейчева, ЮЗУ „Неофит Рилски“,
рецензент на дисертационния труд на Александър Дурчев на тема: „Онлайн
медиите в контекста на българските политически комуникационни практики за
привличане на У и Z електоралното поколение“
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по професионално
направление 3.5.Обществени комуникации и информационни науки (журналистика
– нови медии)

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на Научното жури към
ФЖМК по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД 38-
95/13.02.2019. на Ректора на СУ „Климент Охридски“.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал в катедра „Връзки с обществеността“ към
Факултета по журналистика от 2016 г. в редовна форма на докторантура с научен
ръководител проф. д-р Теодора Петрова.

Кратка биографична справка

Александър Дурчив е магистър по Връзки с обществеността (СУ); Политически
мениджмънт и публични политики(НБУ), и по Бизнес администрация (АУБ). Има
Специализация “Връзки с обществеността” във Виенски университет, Австрия през
1998 – 1999.

Член на Управителния съвет на Българска асоциация на PR агенциите БАПРА от
2013 г. и неин Председател от 2011-2014.

Съсобственик и управител е на All Channels Communication Group -
комуникационна група, обединяваща 4 агенции: All Channels | PR, All Channels |
Advertising, All Channels | Interaction, All Channels | Activation

Трудов стаж във фирмата: 17 г.

2. Структура и обща характеристика на представения труд

Дисертационният труд е с обем от 226 страници. В структурен план съдържа:
въведение, 4 глави, заключение, използвана литература и приложения.

Във въведението са представени основните изискуеми елементи на всеки един дисертационен труд: цел, задачи, предмет, обект, методи, хипотези,

Използвани са 138 заглавия, от които 109 български. Всички използвани материали са във връзка с темата и разкриват един стремеж на дисертанта да познава възможно най-широк кръг от автори с отношение към разглежданата проблематика в дисертационния труд.

Темата е изключително актуална, защото засяга една важна страна от рефлексите на медиализацията върху обществата, свързана с промените в каналите на политическата комуникация, както и с привлекателната и въздействащата сила на социалните мрежи. Актуален е не само защото се отнася за цялото общество, но и защото рефлексите върху младото поколение са рефлексии върху бъдещето на обществата.

Целта на дисертационната разработка е осмисляне на дигиталните политически комуникационни практики за привличане на електората на младото българско поколение.

Тематизирайки последиците в две посоки - като възможности, което предоставя онлайн пространството за промяна на комуникационните модели и като „овластяване“ на новото пространство, използвано за политически цели и сред младите, дисертантът анализира медийните практики в контекста на политическия PR и политическия маркетинг.

За постигането на целта си Дурчев е предвидил следните задачи:

1. Да разгледа спецификите на политическия маркетинг и политическия PR в дигиталната медийна среда.
2. Да проучи и анализира общественно-политическата комуникационна трансформация в условията на т.н. „дигитална гражданственост“.
3. Да очертае, анализира и осмисли дигиталните кампании и политически комуникационни практики и тяхната интерактивност спрямо Y и Z електоралното поколение.

Във връзка с целта и задачите на дисертационната работа се формулирани **хипотези**, които са проверени чрез емпиричното социологическо изследване, което е провел, а именно:

1. Ако политическата комуникация минава през овластяване на дигиталния гражданин и по-точно младия такъв, то тя би била успешна.
2. Ако политическата комуникация се реализира посредством неограничените алтернативи на социалните мрежи, би могла да доведе до трансформация на реални изборни гласове сред младото поколение български гласоподаватели.

Обект на дисертационното изследване са комуникационните практики и техники, прилагани от българските политици в онлайн пространството и по-конкретно в социалните мрежи и как те биха могли да се окажат ключова възможност за привличане на младия български електорат.

Предмет на разработката са български политически практики в онлайн медийното пространство и факторите, провокирали и изискващи дигитализацията на политическите комуникационни практики; политическата комуникация в контекста на проблематиката за дигитализирането на гражданите и по-точно – привличане интереса на младото поколение към политическите послания; поведението на български и чужди политици – открояване на комуникационни фактори и взаимоотношения между онлайн потребителите и младото поколение.

Дисертационното изследване се фокусира върху дигиталните политически проявления в контекста на съвременния международен и български политически дискурс с гражданите и по-конкретно – поколението и Z.

Основните изследователски методи, които дисертантът използва за доказване на своята изследователска теза са:

1. „Анализ на документи“ качествен метод, отнасящ се до събиране и анализ на онлайн „документи“;

2. Емпирично социологическо изследване чрез онлайн анкета за проучване на връзката между социалните мрежи и политическата заинтересованост.

Към анализа на резултатите от получените данни дисертантът е приложил няколко подхода:

- Дискурс анализ на комуникацията с онлайн потребителите;
- Политологичен анализ на политически изказвания в онлайн медиите.
- Сравнителен анализ на съдържателните характеристики на политическия PR и маркетинг и новите медии;

Оценка за структурните и предвидени съдържателни елементи на дисертационния труд е, че те са релевантни на поставената тема и на тезата на дисертационния труд.

В опита си да докаже своята докторска теза, авторът е използвал 2 от най-силните и достоверни количествени и качествени методи: ЕСИ с представителна извадка и Анализ на документи.

Авторът е изпълнил поставените си задачи и целта на дисертационния си труд.

Първа глава е образец на за теоретико-методологическо представяне на дисертационната проблематика. Център на теоретизацията е появата и развитието на дигиталната гражданственост и е превръщането и в алтернатива за т.нар Y и Z поколения. Всички разгледани предметни аспекти в първата теоретико-аналитична глава, са разглеждане на проблема за влиянието на дигитализацията на медийното влияние върху политическата комуникация с младото поколение, и за позициониране на „дигиталната гражданственост“ в алтернатива за т.н. Y и Z поколения. Основните теоретични акценти на дисертанта са, че „При дигитализацията на политическия маркетинг не става въпрос за замяна на един работещ модел с друг, а за преминаване към нов, по-висок еволюционен етап на полит-комуникационно гражданско трансформиране; Политическата манипулация и имидж мийкърството не изчезват с дигитализацията на политическия маркетинг, а се трансформират под формата на пост-истина, и алтернативни факти“.

Втора глава е конкретна изследователско-аналитична съпоставителна конструкция на „емблематични дигитални кампании на политически лидери в САЩ и Европа, с „опитите“ на българските политици да достигнат до българското дигитално общество и по-точно до младите хора, посредством активността си в онлайн пространството и социалните мрежи. Открити са креативни комуникационни практики на чужди политици, подчинили своята комуникация с електората изцяло на социалните мрежи, което се оказало правилен ход за тях. В последователен план е представена дигиталната комуникационна картина на Обама и Тръмп в един сравнителен политологичен план. В подобен план са представени: Бепе Грило, Алексис Ципрас, Еманюел Макрон , както и дигиталните образи на премиера и президента на страната ни - Бойко Борисов и Румен Радев, на Красимир Каракачанов, на Движение „Да, България“, което е представено като „пример за млада партия, не само във възрастово отношение, но и като иновативно присъствие на българската политическа сцена, която активно се възползва от развитието на новите технологии.

Обобщава се, че „промените в политическото поведение на партиите и политическите фигури е неизбежно, тъй като дигиталната гражданственост онлайн потребителите все повече се увеличават, което ограничава възможностите на политическите партии, лица и формации за офлайн комуникация“.

4. Трета и четвърта глава са конкретизация на научно-приложните измерения на тематиката на дисертационния труд чрез провеждането и анализирането на представително ЕСИ, осъществено по идея на дисертанта. Основните резултати и изводи, до които се достига са експликация на много от предположенията на дисертанта. Доказват се следните хипотези:

1.Младото българско Y и Z поколение е по-склонно да се ангажира с политически идеи, ако те достигнат до него по креативен начин най-вече чрез онлайн медийното пространство;

2.Социалните мрежи са основният инструмент за комуникация с младия електорат.

3.Сред младото българско Y и Z поколение е налице потенциал за активизиране на политическата му ангажираност;

4.Използването на интерактивна форма на комуникация в социалните мрежи, позволяваща на лицата активно да се включват в дискусии и да участват пълноправно в комуникационния процес, са предпоставка за активизирането на младите хора в политическо отношение.

На база на моя аналитичен прочит на дисертационния труд, намирам имплицитна следната теза на дисертацията: „Социалните мрежи от онлайн медийното пространство, с техния потенциал за креативна включеност, са алтернатива за политическо активизиране на младото поколение и инструмент за привличане на бъдещи активисти и последователи.

Оценката ми на получените научни и научно-приложни резултати е висока. Трета и четвърта глава представляват един хомогенен теоретичен модел на емпирично социологическо изследване с всички изискуеми атрибути с висока научно-приложна стойност, позволяваща постигането на целта на дисертационния труд.

3.Оценка на научните и научно-приложни приноси

Съгласна съм с изредените от дисертанта и научния ръководител приноси на дисертационния труд.

Авторефератът отговаря на дисертационния труд. Той отразява коректно и в много голяма степен съдържанието на дисертационния труд.

Дисертантът има 3 научни публикации и две участия с доклади на научни конференции.

4.Бележки и препоръки

Критични бележки върху дисертационния труд нямам.

Имам препоръки, които свеждам до:

-прецизиране на изрази от рода на: „ Фокус групата на изследване обаче са именно младежите, принадлежащи към дигиталните поколения, т.е. към поколенията Y и Z.“(стр.6);

- преосмисляне на някои констатации. Какво би казал Ал.Дурчев за следните цитати и съгласен ли е с тях: „възходът на комуникационните и информационни технологии води до редица промени в живота на обществото, в това число и до промени в начина на комуникация, превръщайки света в глобално село“ или „комуникационните средства са гръбнак на глобализацията“?

Имам и един въпрос. Имате ли Ал.Дурчев наблюдения към т.н. милениани (хората родени след 2000 година), свързани с темата. Изследванията на редица световни агенции за тенденциите за глобалното развитие разкриват, че те са още по - недоверчиви към управляващите от поколенията, визирани в дисертацията.

В заключение искам да споделя, че представеният дисертационен труд е едно цялостно научно произведение, почиващо на теоретична и емпирична аргументация и разкриващо едно високо ниво на научно-изследователски продукт. Поздравявам докторанта и неговия научен ръководител, както и катедрата, която е приела и стимулирала този научно-изследователски подход. Докторантът показва добро познаване на специализираната литературата, както в нейния печатен израз, така и в електронен, включително и дисертантски разработки.

Всичко това ми дава основания да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури към ФЖМК да гласуват с „да „ за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на Александър Дурчев, като обявявам че и аз ще гласувам с пълна убеденост.

Рецензент:

Проф.дн Добринка Станчева Пейчева

София, 20.04. 2019 г.